

I Herredet er en Kiøbstad beliggende, og det paa dets østlige Side mod Isejjorden, forðum Høikiøbing, nu Nyekiøbing Bucht, en Miil fra Rørvig hvor Toldstedet for alle i Isejjorden indgaaende Skibe er; den menes at være gammel og anlagt straks efter Rørskierk. Sidst i 13.de Åar= hundrede leed den noget af den i den danske Histories saa bekendte Marsk Stigs Partie og somme af de norske og engelske Fribyttere, og den som i vort Fædrelands Historie er opmærksom paa den Fart vore Forfædre har havt paa deres Øe-Sogn langs ind ad Iseffjorden kan slutte sig til, hvad hiin Bye af de indseylende Flode og Fribyttere har maattet udstaae.

Dens Laye ved Udløbet af Isejjorden i Kattegat er meget bekvem for farten paa Norge, hvortil den med nogle Skibe udfører Herredets overflødige Kornvahre og med Hjemkomsten igen forsyne det med det for Landmanden i Herredet saa nødvendige Tømmer af alleslags fra Norges Skove. Men da Vandet, som lige ind til Byen vel er dybt nok - dog ey længst inde saa dyb som udfordresfor med Beqvermelighed at udskibe Vahre saa maae de udkiøres til Baaden og udefra indskibes, saa var det meget at ønske, at her enten var en Havn eller i det mindste en liden Broe, hvorved Transporten lettedes og Byen vilde profitere endeel og man kan blive en lille velhavende Kiøbstad blandt Sællands Kiøbstæder, besynderlig naar man var i Stand til, at tage enhver af de behøvendes Vahre fra første Haand.

Det gaar imidlertid saa, som i de allerfleste store Købstæder i Sælland, at naar et Par eller tree a fire Familier undtages, da er de øvrige Borgere i samme intet videre end Agerdyrkere.

Byens Jord ere ifra Matrikullen 77 tdr. 3 skp. (Herefter beskrives detaljer ang. Byens jorder).

Vel er denne ejendom sandblandet og let. Engene mange og til delssure, men ved Arbejde og Flid vil de hvert Aar vinde i Forbedring.